UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus V. An Deus absolutè videri possit à Beatis per speciem impressam, entitative creatam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

ut Quo, sed hanc terminationem in actu secundo esse speciem expressam creatam, idque propter rationes Conclus: *Ad Conf: Neg: Conf:* Disparitas est: Quia intellectio est operatio vitalis, adeóque DEO penitus intrinseca. At verò DEUM *esse intellectum à creatura* est prædicatum DEO extrinsecum; sicut parietem *esse visum à Petro* est extrinsecum parieti: unde non mirum, posse, ac debere provenire hoc prædicatum à forma extrinseca, creaturæ superaddita. Et licèt etiam daremus, hoc prædicatum: *esse intellectum à Creatura*, esse DEO intrinsecum, adhuc nihil efficeretur contra nos: esset enim prædicatum, quasi connotativum, connotans intellectum creatum, & varias ex parte illius ad videndum DEUM conditiones. Unde sicut intellectus non potest fieri intelligens DEUM sine specie expressa superaddita, ita nec DEUS potest fieri intellectus absque illa, indigentiâ tenente se, non ex parte DEI, sed intellectûs creati. Alia argumenta solventur Art: sequente; æquè enim pugnant contra speciem impressam, ac contra expressam.

Artic: V. *An DEUS absolutè videri possit à Beatis per speciem impressam, entitative creatam?*

Resp: posse. Explico priùs conclusionem: dupliciter accipi potest species creata, materialiter, & formaliter. *Species creata formaliter* est, quæ in ratione speciei, seu in esse repræsentativo, est aliquid creatum, sive, quod est species, & similitudo intentionalis rei creatæ, & in hoc sensu certum est, non posse videri DEUM per speciem creatam, sive impressam, sive expressam tanquam per medium Quo, sicut implicat videri substantiam in se, per speciem repræsentativam accidentis. *Species creata materialiter* est, quæ in se entitativè & in suo esse naturali est aliquid creatum, Et hoc sensu dico, DEUM posse videri per speciem creatam, sive impressam, sive expressam. De expressa dictum est Art: præcedente, jam de impressa.

Probatur ergo Conclusio authoritate S. Thomæ locis art: præcedente citatis: si enim non implicat per S. Doctorem species creata DEI expressa, etiam per eundem non implicat species impressa; sicut è contrà, quia Adversarij putant ex mente S. Thomæ implicare speciem creatam impressam, idem inferunt ipsum sensisse de expressa, cùm par videatur esse ratio utriusque. *Confirm:* Quia S. Doctor Q. 4. de Verit: a. 1. & 4. dist. 49. Q. 2. a. 1. agens de hac materia, expresè docet, speciem debere quidem habere perfectam convenientiam cum objecto secundùm repræsentationem, non autem secundùm esse reale, & modum essendi, ergo supponit posse dari perfectam convenientiam intentionalem speciei absque convenientia entitativa. Si autem hæc potest dari, jam nulla est ratio implicantiæ in specie creata DEI repræsentativa, ut patebit ex solvendis. Et iterum eod: loco de Veritate docet, ita DEUM non posse videri per speciem creatam, sicut non potest videri substantia per speciem accidentis, atqui certum est substantiam videri posse per speciem, quæ est entitativè accidens, ergo etiam DEUS potest videri per speciem impressam, quæ entitativè est creatura.

Probatur ratione 1. Quia nulla adferri potest ratio efficax implicantiæ in hujusmodi specie, ut patebit ex solvendis. 2. Quia possibilis est species creata DEI expressa, ut jostensum est art: præced: ergo & impressa; est enim par omnino ratio, ut fatentur Adversarij. 3. Per speciem entitativè accidentalem potest videri substantia prout in se, ut patet in speciebus Angelicis, per quas unus Angelus videt alios Angelos prout in se, ergo etiam per speciem creatam potest videri Essentia DEI increata, prout in se. Consequentia patebit ex dicendis ad 4. ex quibus Adversarij petere solent disparitatem ad hoc argumentum. 4. Essentia Divina, quatenus concurrit ad sui Visionem per modum speciei impressæ, concurrit modo finito, sed concursus objectivus finitus potest fieri per virtutem finitam, seu per speciem impressam creatam, ergo Essentia Divina potest concurrere ad sui Visionem per speciem creatam impressam. 5. Et est confirmatio dictorum: Visio beatifica creata potest immediatè attingere DEUM prout in se, modo finito, ergo etiam species impressa creata potest repræsentare eundem prout in se, modo finito. 6. Possibilis est per Adversarios participatio Essentiæ Divinæ, in quantum hæc nostro modo intelligendi est intellectus, & principium operativum Visionis sui (tale enim principium per ipsos est lumen gloriæ) item possibilis est participatio Essentiæ Divinæ, in quantum hæc est Visio actualis sui; ergo etiam possibilis est participatio Essentiæ Divinæ, in quantum hæc est species intelligibilis sui, hæc autem participatio esset species impressa creata DEI, ergo &c. 7. Persona entitativè creata potest moraliter, & in esse repræsentativo, esse Persona increata, ut patet in summo Pontifice, Christi & DEI Vicario, ergo etiam species impressa entitativè creata potest intentionaliter, & in esse repræsentativo, esse aliquid increatum, nimirum DEUS. 8. Tam est DEUS per se activus & potens, quàm est per se intelligibilis, atqui, primo non obstante, potest concurrere DEUS ex parte potentiæ

cum

cum intellectu ad sui Visionem per aliquid creatum, nimirum per lumen gloriæ, ergo etiam, altero non ostante, potest ex parte objecti concurrere ad sui Visionem per aliquid creatum, nimirum per speciem impressam. 9. Angelus respectu sui ipsius est per se ipsum in actu primo intelligibilis, & tamen non repugnat absolutè, ut se videat per speciem impressam superadditam, ergo licèt DEUS (quod valde urgent Adversarij) sit per se ipsum in actu primo intelligibilis etiam respectu intellectûs creati, poterit tamen absolutè videri per speciem impressam superadditam, adeóque creatam. 10. Vel possibilis est species expressa creata DEI prout in se, vel non: Si primum: ergo etiam impressa, tum propter paritatem rationis, tum quia omnia, aut pleraque Adversariorum argumenta contra speciem impressam retorquentur in expressa; tum, quia plus est dari similitudinem in actu secundo & formalem DEI, qualis est species expressa, quàm tantùm virtualem, & in actu primo, cujusmodi esset species impressa. Si secundum: ergo species impressa DEI, quæ daretur, non esset similitudo DEI, quia nec esset similitudo formalis, ut per se patet, (hoc enim est proprium speciei expressæ) nec etiam virtualis, quia similitudo virtualis datur in ordine ad formalem: adeóque cessaret omnis repugnantia speciei impressæ, quam Adversi potissimùm desumunt ex eo, quòd species impressa deberet esse similitudo DEI prout in se, quod ipsi censent implicare. 11. Verbum productum potest esse similitudo & species expressa, & quidem non solùm intuitiva, sed etiam comprehensiva objecti producti, ut patet in Verbo Divino, quod est imago & species expressa Patris, & substantiæ ipsius, ergo etiam res entitativè creata potest esse similitudo, & species, sive expressa, sive impressa objecti increati, sive DEI. 12. Essentia Divina potest uniri physicè naturæ creatæ per aliquid creatum, nimirum per unionem hypostaticam, ergo etiam intentionaliter intellectui creato per speciem creatam. 13. Verbum Divinum, ex ratione formalissima Verbi, non est physicè ejusdem naturæ cum producente, sed tantùm intentionaliter: si enim aliunde non repugnaret in Divinis compositio, Verbum divinum adhuc haberet rationem Verbi, absque eo, quòd esset physicè ejusdem naturæ cum producente; ergo similitudo intentionalis rei prout in se, ex ratione sua formali intrinseca, non requirit similitudinem entitativam & physicam cum eo, cujus est similitudo intentionalis, ergo non repugnat species & similitudo intentionalis DEI prout in se, licèt entitativè & physicè sit dissimilis DEO & creata. 14. De ratione speciei impressæ non est aliud, quàm coëfficere cum potentia cognitionem, & ad illam movere & determinare potentiam, atqui neutrum repugnat rei creatæ respectu Visionis DEI: nam lumen gloriæ est creatum, & tamen coëfficit Visionem; &, si ipsa Visio creata movet, ac determinat voluntatem ad amandum *DEUM* in se, cur non similiter alia res creata possit movere intellectum ad cognoscendum *DEUM* prout in se? ergo non repugnat species creata *DEI* prout in se. Unde 15. Bonitas increata potest objectivè per intellectionem creatam determinare Voluntatem Beatorum ad amorem *DEI* prout in se, ergo etiam Veritas increata per speciem creatam intellectum Beatorum ad cognitionem sui, prout in se. 16. Species, quâ Angelus unus cognoscit alterum, non est entitativè in eodem gradu specifico immaterialitatis, in quo est Angelus, cujus est species, imò neque in generico; quia substantia, & accidens, non conveniunt in ullo prædicato reali univocè, adeóque neque in generico, neque specifico; & tamen per illam speciem potest videri substantia Angeli secundùm esse specificum & genericum; ergo licèt (quod valde iterum urgent Adversarij) species creata non conveniat entitativè in eodem gradu immaterialitatis cum *DEO*, poterit per illam videri *DEUS*. 17. Virtus proxima intelligendi *DEUM* non est in eodem gradu immaterialitatis cum *DEO*, cùm sit aliquid creatum, nimirum intellectus instructus lumine gloriæ, ergo nec opus est, ut virtus proxima motiva objecti, seu species, sit in eodem gradu; ergo, hoc non obstante, poterit per speciem creatam videri *DEUS*. Ceterùm quamvis species hujusmodi sit absolutè possibilis, ut jam dictum est, non dari tamen illam defacto, dixi Q. 6. a. 2 de *DEO* uno.

Sed contrà 1. Augustin. l. 5. de Trinit. c. 9. ait, per illa Verba Apostoli: *Videmus nunc per speculum & in ænigmate*, significare quascunque similitudines, per quas *DEUS* intelligi potest. Atqui Visio *DEI* non est specularis, & ænigmatica, ergo Visio *DEI* non potest fieri per ullam similitudinem, seu speciem. *Resp*: Augustinum ibi expresè loqui de similitudinibus objectivis, per quas in hac vita, tanquam *per medium Quod* cognitum, solemus *DEUM* intelligere. Aliàs, si loqueretur de similitudinibus, seu speciebus impressis, quæ sunt medium cognoscendi Quo, sequeretur, cognitionem, quâ se invicem per species congenitas cognoscunt Angeli, esse specularem, & ænigmaticam, non verò intuitivam, quod dici non potest.

2. S. Thomas 1. p. à Q. 12. a. 2. & sæpissimè alibi, expresè negat, *DEUM* posse

videri per ullam similitudinem creatam. Imò ait, quod *dicere DEUM videri per similitudinem* (seu speciem creatam) *est Divinam essentiam non videri*, Ergo. *Resp*: ipsos S. Thomæ discipulos variè in hac materia Magistrum suum exponere. Alij enim censent, locutum de specie objectiva, alij de expressa, alij de impressa, ut videre licèt apud Suarez hîc. Unde patet, dubium esse de mente S. Doctoris, nec quidquam certi ex illo contra nos adferri posse. Ego censeo primò, locutum esse illo Artic: aliquomodo de quacunque specie creata, sive objectiva, sive impressa, sive expressa. De objectiva quidem, quia in ratione *sed contrà* adducit locum August: 15. de Trinit: c. 9. ubi hic apertè loquitur de similitudine objectivæ, ut paulò ante dictum est. Unde etiam a. 4. ad 1. ubi agit de similitudine objectiva, revocat se ad art: illum 2. idémque patet ex art: 11. ⊙ de impressa verò: quia agit ibi de similitudine, & specie, quæ requiritur ex parte objecti, seu *rei visæ*, quam necesse est uniri aliquomodo videnti, qualis, ut ibid: declarat, est similitudo lapidis in oculo, per quam fit Visio in actu; constat autem, in oculo non dari similitudinem lapidis objectivam, neque hanc necessariò requiri ex parte rei visæ, sed solùm impressam, ergo etiam ibi sermo est de impressa. De expressa denique, quia rationes, quæ ibi adducuntur, vel non concludunt de specie expressa, atque de impressa, ut consideranti patebit, ergo loquitur etiam de expressa. Censeo secundò, S. Doctorem loqui de specie creata formaliter, sive de specie creata in ratione speciei, & in esse repræsentativo sumpta, non autem de specie creata, sumpta tantùm entitativè, materialiter, & secundùm esse physicum, ita ut sensus sit, per nullam speciem creatam, in quantum illa repræsentat objectum creatum, posse videri *DEUM*, prout in se, non autem, quòd per speciem, entitativè creatam, non possit repræsentari, & videri *DEUS*, prout in se. Hanc judico esse genuinam mentem S. Thomæ 1. Quia in hoc solo sensu efficaces sunt rationes, quas adducit, ut videbimus. 2. Quia S. Doctor solet quæstiones formare & determinare in sensu formali, ut constat, ergo & hîc loquitur de specie creata formaliter, hoc est, de illa, quæ in ratione speciei & repræsentationis est quid creatum, sive, quæ repræsentat, & in quantum repræsentat objectum creatum. 3. Quia ex art: præced: patet, S. Doctorem admittere speciem expressam *DEI* in Beatis, adeóque entitativè creatam, ergo, cùm illam negat dari, in alio sensu negat, ne sibi contradicat, nimirum in sensu formali jam indicato. 4. Quia S. Doctor art: illo 2. ⊙ adducit pro se locum Dionys: c. 1. de divin: nominib: dicentis, per similitudines inferioris ordinis rerum non posse cognosci superiora, atqui similitudines rerum inferioris ordinis dicuntur eæ, quæ repræsentant res ordinis inferioris, non autem, quæ entitativè sunt ordinis inferioris: aliàs falsa esset doctrina Dionysij, cùm certùm sit, hoc sensu per res inferiores posse in se cognosci superiores, v: g. substantiam per speciem entitativè accidentalem, ergo. 5. Quia S. Doctor Q. 4 de verit: a. 1. ⊙ comparat cognitionem *DEI* per similitudinem creatam cum cognitione substantiæ per similitudinem accidentatem; atqui iterum certum est per similitudinem, seu speciem entitativè accidentalem, sive impressam, sive expressam cognosci substantiam in se (ut patet in Angelis cognoscentibus se invicem per species entitativè accidentales) licèt non possit sic cognosci substantia per speciem accidentalem formaliter, sive per speciem repræsentativam accidentis, quà talem, ergo eodem sensu loquitur de specie creata respectu Visionis *DEI*. Eodem modo intelligendus est S. Doctor Q. 4. de verit: a. 1. & 4. dist: 49. Q. 2. a. 1. ubi simpliciter negat *DEUM* videri posse per similitudinem receptam in intellectu: loquitur enim de similitudine in sensu formali, id est, de specie repræsentante rationem aliquam) secundùm quam creatura assimilatur *DEO*, ut patet ex contextu, & per hujusmodi speciem verum est, non posse videri *DEUM* prout in se, cùm nulla ratio conveniens creaturæ sit perfectè, & univocè similis DEO. Nec dicas: S. Thomam frustra in hoc sensu locutum fuisse de specie creata, cùm per se notum sit, non posse *DEUM* videri per speciem, in quantum hæc repræsentat objectum creatum: Nam primò, sicut *DEUS* per suam Essentiam tanquam per speciem videt etiam creaturas, ita dubitare quis potuisset, an non vicissim per species rei creatæ videri possit Essentia divina: adeóque discursus & dicisio S. Thomæ non est frustrà. Deinde, quia non minùs clarum est, hominem non posse videre Essentiam divinam secundùm dispositiones, & modum cognoscendi, quem habet in via: quàm quòd non possit videri per speciem rei creatæ, & tamen illud primum ex professo tractat, & determinat S. Thomas. 1. p. Q. 8. a. 11. & non frustrà. Denique non est frustrà demonstrare alicujus objecti impossibilitatem ab intrinseco, id, quod in præsenti materia S. Thomas hîc præstitit, ergo. *Sed contrà.*

3. Per speciem entitativè corpoream non potest cognosci in se res incorporea, ergo nec per speciem creatam Essentia increata. *Confir: 1.* Magis distat quæcunque species creata à DEO, quàm species sensibilis ab

lis ab Angelo sed per hanc non potest cognosci in se Angelus, ergo nec per illam *DEUS*. 2. Essentia divina est suum esse, atqui nulla species creata est suum esse, ergo nulla species creata potest esse propria & intuitiva essentiæ divinæ. 3. Essentia divina est omnino incircumscripta, omnis autem species creata est circumscripta, & determinata ad repræsentandum certum genus & speciem entis, v.g. ad repræsentandam rationem sapientiæ, virtutis &c. ergo per nullam speciem creatam potest videri essentia Divina. *Resp: 1.* retorquendo argumentum: Per lumen corporeum, vel potentiam corpoream non potest cognosci in se res incorporea, ergo neque per potentiam, vel per lumen gloriæ creatum essentia increata. *Resp: 2. Neg: Conf.* Disparitas est: Quia sicut potentia corporea & materialis necessariò cognoscit objectum sub ratione formali materialitatis (ut dixi Q. 5. a. 1. de *DEO* uno) ita species materialis objectum repræsentat sub ratione materialitatis; adeóque non potest per illam cognosci res immaterialis; sicut, quia species visualis repræsentat objectum sub ratione colorati, non potest per illam cognosci sonus; at verò species creata intelligibilis repræsentat objectum sub ratione Entis, & veri, adeóque potest absolutè per illam cognosci Ens, & verum etiam increatum; sicut quia potentia intellectiva creata cognoscit objectum sub ratione Entis & veri, idcirco per illam potest absolutè cognosci in se Ens, & verum increatum. Verbo: eadem ratio (quæcunque demum illa sit) cur potentia materialis non possit cognoscere immaterialia, possit verò potentia creata cognoscere objectum increatum, eadem, inquam, ratio disparitatis est in præsenti inter speciem materialem & speciem creatam. *Ad 1. Conf: Resp: 5.* Similiter retorquendo argumentum: Magis distat potentia quæcunque, vel lumen creatum à *DEO*, quàm potentia materialis ab Angelo, sed per hanc non potest cognosci in se Angelus, ergo nec per illam, vel per illud *DEUS*. Item: magis distat species creata à *DEO*, quàm species sensibilis ab Angelo; sed per hanc, ne quidem abstractivè, potest cognosci Angelus, ergo nec per illam *DEUS*. Quæ consequentia? *Resp. 2. dist: maj.* Magis distat quæunque species creata à *DEO*, quàm species sensibilis ab Angelo entitativè, & in essendo Conc: in repræsentando Neg: Ratio est eadem, quæ principalis argumenti: Species enim sensibilis repræsentat objectum sub ratione sensibilis, sub qua non continetur Angelus; species verò intelligibilis creata repræsentat objectum sub ratione veri, & Entis, sub qua etiam continetur *DEUS*. *Ad 2. Confir: Resp. dist. min:* Species creata non est suum esse, entitativè Conc: repræsentativè, & intentionaliter Neg: nam sicut Vicarius *DEI* & Christi, quamvis sit Persona entitativè creata, moraliter & repræsentativè tamen habet esse divinum, & increatum, ita species entitativè creata, potest intentionaliter & repræsentativè habere esse increatum, adeóque esse suum *Esse*. Instantia est etiam in ipsa beatifica Visione, ut consideranti patebit, *Resp: 2. dist: eand: min:* Nulla species formaliter creata est, suum esse Conc: nulla species materialiter creata est, suum esse *subdist:* non est suum esse entitativè, & physicè Conc: intentionaliter, & repræsentativè Neg: & *Neg: Conf. Similiter dicendum ad 3. Confirm.*

4. Ita se habet species intelligibilis ad intelligibilitatem objecti, sicut habitus intellectivus ad intellectivitatem potentiæ intellectivæ, atqui habitus ex sua ratione est complementum, & perfectio intellectivitatis potentiæ intellectivæ, ergo etiam species intelligibilis ex sua ratione est complementum & perfectio intelligibilitatis objecti; atqui, quia *DEUS* per se ipsum & per suam essentiam infinitam, habet intellectivitatem ultimò completam, & perfectam, ideo repugnat respectu illius habitus intellectivus, ergo etiam, quia per seipsum habet intelligibilitatem ultimò completam, repugnat respectu *DEI* species intelligibilis. Et hinc patet disparitas ad nostrum argumentum n. 8. pro Conclus: factum: Lumen enim gloriæ non est ex sua ratione complementum Omnipotentiæ Divinæ, sed est participatio solùm illius in ordine ad causandam effectivè Visionem, non implicat autem res creata, quæ sit talis participatio, & cui *DEUS* communicet partialiter suam virtutem in ordine ad coëfficiendum secum aliquem effectum. At verò species intelligibilis deberet esse complementum intelligibilitatis divinæ, quod implicat. Patet 2. disparitas ad argum: 15. Quia licèt *DEUS* sit per se ipsum completus & perfectus in ratione boni & amabilis, non est tamen ultimò applicatus voluntati sub ratione boni, nisi adsit cognitio. At verò in ratione veri & intelligibilis est per se ipsum ultimò completus & applicatus, atque ita non potest applicari intellectui per speciem intelligibilem distinctam. Patet 3. disparitas ad 9. Quia *DEUS*, cùm sit in omni genere actus purus, est per se ipsum ultimò in omni ratione (& consequenter etiam in ratione intelligibilitatis) perfectus & completus, adeóque non potest per aliud compleri; Angelus verò, sicut secundùm esse reale non est actus purus, sed realiter complebilis per actus distinctos, ita nec quoad esse intelligibile est actus purus, sed complebilis per aliud distinctum,

stinctum, videlicet per speciem. *Resp: Neg: Maj*: Ratio est Quia sine habitu potentia vel simpliciter non potest, vel non tam facilè potest; At sine specie intelligibili objectum per se intelligibile, & potest, & æquè facilè potest, ut patet in Angelo respectu cognitionis sui ipsius. 2. Species est vicaria objecti non potentis, vel non valentis per se ipsum concurrere, habitus verò est qualitas potentiam ad concursum immediatum facilitans, vel simpliciter complens &c. &c. Ex quo etiam patet, cur habitus sit complementum potentiæ, non verò species objecti: complementum enim debet dare, vel simpliciter posse, vel facilè posse illi, cujus est complementum, atqui hoc necessariò præstat habitus potentiæ; non autem necessariò præstat species objecto, ut patet in Angelo, qui seipsum cognosceret per speciem distinctam: de ratione enim speciei solùm est, ut sit vicaria objecti, de ratione autem vicarij non est, dare posse, vel facilè posse suo principali: aliàs Vicarius DEI & Christi deberet dare posse, vel facilè posse DEO & Christo. *Patet 2.* Disparitates adductas esse nullas. Contra primam enim est 1. Quia falsum est ex dictis, de ratione speciei esse, ut sit complementum objecti. 2. Quia sicut lumen gloriæ & participatio virtutis divinæ, in quantum hæc concurrit per modum causæ purè effectivæ, ita species impressa esset participatio ejusdem virtutis, in quantum hæc concurrit per modum objecti motivi, ergo vel utrumque implicat, vel neutrum. 3. Vel nomine complementi intelligitur omne id, quod quocunque modo concurrit cum alio ad agendum aut recipiendum, vel intelligitur solum illud, quod necessarium est, ut alterum concurrat. Si primum, ergo tam lumen gloriæ respectu omnipotentiæ, quàm species respectu essentiæ Divinæ, ut objecti intelligibilis, est complementum, & ita, si non implicat lumen gloriæ, neque implicabit species. Si secundum, ergo species non est complementum intelligibilitatis Divinæ, sed potiùs lumen gloriæ respectu omnipotentiæ, quia sine specie potest intelligibilitas Divina concurrere ad visionem, & defacto concurrit, sine lumine autem gloriæ creato nec concurrit, nec concurrere connaturaliter potest, imò, ut multi Adversarij docent, ne quidem absolutè. Contra secundam disparitatem similiter est: Quia iterum negatur, speciem ex ratione sua esse complementum objecti: nam, licèt id conveniat speciebus rerum aliquarum, illarum nempe, quæ vel per se ipsas non sunt actu intelligibiles, vel non satis per se præsentes, & unitæ potentiæ intellectivæ; non est tamen id de ratione speciei ut sic, sed sufficit, quòd sit vicaria objecti, non potentis, vel non valentis concurrere per se ipsum. Deinde, sicut intelligibilitatis DEI est per se ipsam ultimò completa, ita etiam bonitas & amabilitas, ergo, sicut nihilominus bonitas potest (imò debet) ultimò applicari voluntati Beatorum per cognitionem creatam, ita etiam intelligibilitas intellectui potest applicari ultimò per speciem creatam. Contra tertiam denique est: Quia vel DEUS ideo dicitur esse actus purus in ratione intelligibilitatis, quia non potest per aliquid creatum tanquam per medium *Quo* cognosci, vel quia non indiget sic cognosci. Si primum est petitio principij. Si secundum, tum etiam Angelus hoc sensu est actus purus in ratione intelligibilitatis, ergo si nihilominus respectu Angeli, ut à se ipso cognoscibilis, dabilis est species, dabilis etiam erit species respectu DEI, ut cognoscibilis à Beatis. Similiter, cùm dicitur Angelus non esse actus purus in ratione intelligibilis, vel sensus est, ipsum ad sese cognoscendum indigere specie superadditâ, & sic falsum est, quòd assumitur; vel est sensus, ipsum posse absolutè cognosci per speciem superadditam, licèt specie non indigeat, & sic manet paritas in DEO.

5. Species intentionalis debet non tantùm analogicè & genericè, sed etiam specificè & differentialiter esse idem cum objecto, cujus est vicaria, adeóque debet esse in eodem gradu immaterialitatis, in quo est objectum, atqui nulla species creata potest esse in eodem gradu immaterialitatis cum DEO, neque potest cum illo esse idem specificè, imò nec genericè, sed tantùm analogicè, nulla enim creatura convenit in ullo prædicato univocè cum DEO, nec DEUS est in ullo genere aut specie, ergo &c. *Confirm: 1.* Non minùs species debet convenire cum objecto, cujus est vicaria, in gradu immaterialitatis, quàm potentia intellectiva cum objecto sibi connaturaliter respondente, sed ideo repugnat intellectus creatus connaturaliter videns DEUM, quia repugnat, ut ullus intellectus creatus sit in eodem gradu immaterialitatis cum DEO, ergo à pari. 2. Virtus proxima intelligendi debet constitui in eodem gradu immaterialitatis cum natura intellectiva, cujus est virtus, ergo etiam virtus proxima, quâ movetur intellectus ad intelligendum, debet esse in eodem gradu immaterialitatis cum objecto, locò cujus movet, sed talis virtus est species, ergo &c. R. *dist: maj*: Species debet esse idem specificè, & in eodem gradu immaterialitatis cũ objecto intentionaliter & repræsentativè Conc: physicè & entitativè Neg: Id est, species debet quidem repræsentare eadem prædicata specifica, & eundem gradum immaterialitatis, qui inest objecto, non est tamen

tamen opus, ut eadem prædicata specifica, vel æqualis immaterialitas inveniatur entitativè in specie: aliàs neque species intelligibilis poterit repræsentare rem materialem, cùm non sit entitativè idem specificè cum ipsa, neque species entitativè accidentalis poterit repræsentare substantiam, neque species inferioris Angeli potest repræsentare superiorem, cùm species entitativè accidentalis non conveniat entitativè in ullo genere vel specie (& consequenter nec in eodem gradu immaterialitatis) cum substantia, sed tantùm analogicè, ut docent Adversarij, neque species inferioris Angeli sit entitativè in eodem gradu specifico immaterialitatis cum superiore. Imò sequeretur, nullam omnino speciem quantumcunque immaterialem, posse repræsentare objectum suum prout in se, quia nulla species habet eandem numero immaterialitatem: cùm tamen species, ut repræsentet objectum, prout est in se, debeat repræsentare illud cum hac numero immaterialitate; *Idem dicendum ad Confirm:* Non minùs species, vel virtus proxima motiva objecti debet convenire cum objecto in eodem gradu immaterialitatis repræsentativè, quàm virtus intelligendi proxima vel potentia intellectiva cum objecto sibi connaturaliter correspondente debeat convenire entitativè Conc: non minùs species debet convenire entitativè Neg: Ratio patet ex dictis. Adde 1. ex hoc ipso argumentum sumi pro nobis, ut suprà n. 17. pro Conclus: insinuatum est. Adde 2. neque de intellectu, aut virtute proxima intelligendi, in rigore verum esse id, quod assumitur, cùm intellectus, utpote accidens, non sit in eodem gradu specifico: vel generico immaterialitatis cum substantia, quam naturaliter cognoscit. Et licèt etiam hoc verum foret, adhuc disparitas esset: quia intellectus & virtus proxima intelligendi non habent, nisi esse entitativum, adeóque si proportionari debent objecto, proportionari debent entitativè. At verò species habet esse repræsentativum, adeóque potest proportionari repræsentativè, licet non proportionetur entitativè. At contra dicta

6. Species debet esse idem cum objecto in esse intelligibili, ergo in immaterialitate: intelligibilitas enim fundatur in immaterialitate, & proportionatur illi, atqui hoc non convenit speciei creatæ respectu DEI, ergo &c. *Confirm: 1.* Actus debet esse ejusdem immaterialitatis cum eo, cujus est actus, sed species comparatur ad suum objectum, tanquam actus illius; constituit enim illud actu intelligibile, ergo &c. 2. Species debet esse ejusdem speciei cum objecto, saltem in esse repræsentativo, atqui nulla creatura potest esse in ulla ratione ejusdem speciei cum DEO, ergo &c. 3. Species visibiles non debent esse minùs immateriales, quàm colores, quorum sunt species, ergo à pari species DEI. *Resp: dist: ant:* species debet esse idem cum objecto in esse intelligibili, intelligibiliter, seu intentionaliter, & repræsentativè Conc: physicè & entitativè Neg: Ipsum enim esse intelligibile potest sumi dupliciter, primò entitativè, seu materialiter, in quantum esse intelligibile est quædam entitas, vel prædicatum identificatum rei, & hoc modo non requiritur; ut species habeat idem esse intelligibile cum objecto, sicut non requiritur, ut habeat eandem entitatem. Secundò sumi potest formaliter, seu intelligibiliter & intentionaliter, in quantum esse intelligibile importat repræsentationem virtualem, vel formalem rei; & sic species debet habere idem esse intelligibile cum objecto, quia, si est species expressa debet esse formalis repræsentatio tum entitatis, tum intelligibilitatis passivæ rei, si autem est species virtualis, debet similiter esse repræsentatio virtualis, id est, debet esse virtus effectiva cognitionis, sive repræsentationis formalis, loco ipsius objecti. *Similiter distinguuntur reliqua. Ad 1. Conf: Resp: 1. Neg: Maj:* Accidens enim immateriale est actus substantiæ immaterialis, & tamen non habet eandem immaterialitatem univocè, quam substantia, sed tantùm analogicè, cùm accidens & substantia non conveniant in ullo prædicato univoce *Resp. 2. dist: maj:* Actus debet esse ejusdem immaterialitatis cum eo, cujus est actus, eo modo, quo est illius actus Transalio modo Neg: Cùm ergo species non sit actus objecti entitativè & physicè, sed solùm intentionaliter, non requiritur etiam, ut sit ejusdem immaterialitatis entitativè, sed tantùm; ut sit ejusdem immaterialitatis intentionaliter, id est, ut repræsentet illam immaterialitatem, quam revera habet objectum, non autem aliam & diversam. *Ad 2. Resp: Neg: Maj:* Oppositum patet in Verbo Divino, quod est species expressa Patris & Essentiæ Divinæ, & tamen nullo modo est ejusdem speciei cum ipsis, quandoquidem nec genus, nec species locum habet in Divinis. Sufficit ergo ad speciem, ut non sit diversæ rationis in esse repræsentativo ab objecto, sive, ut repræsentet rationem, non aliam, quàm, quæ est in objecto, *Ad 2. Resp: Neg: suppos:* species enim colorum esse minùs, vel non minùs immateriales, supponit colores esse aliquomodo immateriales, quod falsum est.

7. Quod est per se primò, & principaliter intelligibile, non potest fieri intelligibile per aliud, sicut, quod est per se & primò visibile, unibile, existens, non potest fieri visibile, unibile, & existens per aliud, aliàs daretur

daretur processus in infinitum, & id, quod est tale per essentiam, fieret tale per participationem, quod implicat; atqui DEUS est ipsa lux increata, ipsa intelligibilitas, & visibilitas per essentiam; ergo non potest fieri intelligibilis & visibilis per aliud, nimirum per speciem superadditam. *Confirm:* species de se est indifferens ad repræsentandam rem præsentem, vel absentem, existentem, vel non existentem, sed DEUS, qui est per essentiam existens, & omnibus præsens, non potest videri, prout in se, per aliquid, quod præscindit à præsentia & absentia, existentiâ & non existentia, ergo non potest videri per speciem. *Resp: dist: maj:* Quod est primò & principaliter intelligibile, non potest fieri intelligibile per aliud primò & simpliciter Conc: non potest per aliud fieri intelligibile secundò & novo modo Neg: *Similiter dist: min: & Neg: Consq:* Sicut enim Omnipotentia, quæ per se ipsam, & primò est effectiva, potest efficere Visionem beatificam per aliud, nimirum per lumen gloriæ; ita Essentiæ divinæ, quæ est per se, & primò intelligibilis, non repugnat concurrere ad visionem objectivè per aliud, nimirum per speciem. Et sicut eadem essentia Divina, licèt per se ipsam, & primò sit intelligibilis, potest reddi intelligibilis, quasi secundò & novo modo, nimirum, per Verbum seu speciem expressam, productam à Patre: ita eadem potest fieri, secundò & novo modo intelligibilis, respectu Beatorum, per speciem creatam. Neque hinc magis sequitur processus in infinitum, vel quòd DEUS sit aliquid participatum, quàm id sequatur ex lumine gloriæ creato, ut consideranti patebit. *Resp: 2.* duobus modis posse objectum per aliud fieri intelligibile, vel visibile, primò ex indigentia, sive ita, ut sine illo alio non possit intelligi, vel videri, quo modo colores fiunt visibiles per lumen. Secundò ex superabundantia sive ita, ut, licèt sine alio possit res intelligi, possit nihilominus etiam intelligi per illud aliud, quo modo Angelus fieret intelligibilis, si intelligeret se ipsum per speciem superadditam. Et hoc secundo modo potest DEUS fieri intelligibilis à Beatis per speciem, non verò primo modo. *Ad Confirm: Resp:* Species aliqua & ex ratione sua generica est indifferens &c. Conc: Omnis species, & secundùm rationem quamlibet specificam Neg: species enim propria & quidditativa (cujusmodi esset species, quâ videretur DEUS) debet repræsentare rem prout est in se. Si ergo res est per essentiam suam existens, & præsens (ut est DEUS) debet etiam species ipsius propria repræsentare eam, ut existentem, & præsentem.

8. In tantum potest aliquid intuitivè cognosci per speciem sui, in quantum in tali specie existit intentionaliter, virtualiter, & æquivalenter; atqui DEUS non potest existere intentionaliter, virtualiter, & æquivalenter in specie: ut enim aliquid sic existat intentionaliter in specie, requiritur, ut esse intentionale, quod objectum habet in specie, sit æquale, vel saltem non infinitè degeneret ab esse reali, quod objectum habet in se, species autem creata infinitè degenerat ab esse reali DEI; ergo &c. *Confirm: 1.* Imago exprimens exemplar, prout priùs existens in imagine infinitè degenerante, non potest exprimere exemplar, prout est in se, atqui visio DEI esset imago exprimens DEUM, ut exemplar, prout priùs existens in specie creata, hoc est, in imagine infinitè degenerante ab exemplari, ergo non posset exprimere DEUM, prout in se. **2.** De visione DEI debemus sentire quàm dignissimè, sed digniùs sentimus, si dicamus, quòd sicut visio DEUM cognoscit per objectum formale increatum, hoc est, per Divinam essentiam, ita eundem cognoscat per speciem increatam, id est, per eandem divinam essentiam: tum quia talis visio est magis immediata, siquidem inter ipsam, & divinam essentiam nihil omnino creatum mediat, tum quia est ordinis altioris, siquidem per illam videretur DEUS per suam essentiam, tanquam per speciem intelligibilem; sicut eadem visio ex eo, quòd videat DEUM per suam essentiam, tanquam per objectum formale, est altioris ordinis, quàm, si DEUM videret per objectum formale creatum, ergo. *Resp:* Si per illam existentiam virtualem, & æquivalentem, quâ dicitur objectum debere existere in specie sui intuitiva, non aliud intelligitur, quàm, quòd species debeat esse repræsentatio objecti, prout in se, *admitto majorem, & Nego min: & dist: probat:* Species creata infinitè degenerat entitativè ab esse reali DEI Conc: intentionaliter, & repræsentativè Neg: sicut enim Pontifex, in quantum Vicarius DEI & Christi, vel Petrus civis, in quantum Legatus Cæsaris, non degenerat moraliter infinitè à DEO, vel Cæsare, sed est moraliter idem cum DEO, vel Cæsare, ita species illa DEI creata non degeneraret intentionaliter, sed esset intentionaliter idem cum esse reali DEI, repræsentaret enim illum, prout in se. Quod si per illam existentiam virtualem, vel æquivalentem intelligatur quidpiam aliud, quàm quod dictum est, petimus nobis priùs explicari ab Adversario terminos, ut ad eos respondere possimus. *Idem est de 1. Confirm:* dicitur enim, speciem illam creatam fore imaginem infinitè degenerantem ab exemplari, sive à DEO, entitativè, non verò intentionaliter, id quod ad speciem sufficit. *Ad 2. Resp:* non magis dignè nos debere sentire de visione ex parte concursûs objectivi, quàm

quàm effectivi: sicut ergo ex hac parte sufficienter dignè sentimus de visione, dicendo: quòd DEUS ex parte potentiæ influat in visionem per lumen creatum, non autem immediatè per omnipotentiam increatam, ita ex parte concursûs objectivi dignè satis de visione sentimus, si dicamus, DEUM ex parte objecti concurrere per speciem creatam, non autem per essentiam increatam, tanquam per speciem intelligibilem. *Confirm*: Si DEUS influeret immediatè in visionem per omnipotentiam increatam, etiam inter visionem & DEUM ex parte potentiæ nihil mediaret creatum; esétque visio ordinis altioris; atqui, hoc non obstante, dignè sentitur de visione, si dicatur, DEUM influere per lumen creatum, ergo à pari. Aliud est de objecto formali creato: Si enim per illud cognosceretur DEUS, cognosceretur per medium cognitum creatum, & consequenter non cognosceretur, prout in se est. Tale autem nihil sequeretur ex specie creata. *Informa ergo Neg: Min:* Ratio patet ex instantia allata de lumine gloriæ creato: Sicut enim visio non esset perfectior, dignior, & altioris ordinis (nisi fortè extrinsecè) si procederet immediatè ab omnipotentia, quàm nunc, cùm procedit à lumine creato gloriæ; ita idem dicendum in casu, in quo visio procederet à specie impressa creata, ut consideranti patebit.

9. Si dari posset species impressa creata quidditativa DEI, sequeretur 1. illam esse comprehensivam DEI, quia esset naturalis imago DEI, adeóque repræsentaret objectum, quantum esset de se, adæquatè. Sequeretur 2. quòd aliquid creatum esset principium sufficiens ad beatificandum hominem, quod est absurdum. Sequeretur 3. Talem speciem, cùm sit finita, posse esse connaturalem Angelo, vel identificari substantiæ; quia non est credibile, aliquod accidens posse esse similius DEO, quàm substantiam. Sequeretur 4. Illam speciem esse perfectiorem imaginem DEI, quàm Angelum, vel animam rationalem. *Resp: 1. Neg: 1. Sequèl:* Ad comprehensivam enim speciem DEI requiritur, ut repræsentet DEUM tam perfectè, quàm absolutè est repræsentabilis, id est, infinitè: Hoc autem non conveniret speciei creatæ: non enim aliter repræsentaret DEUM intellectui beato, quàm repræsentet Essentia ipsa Divina, juxta Adversarios concurrens per modum speciei ad visionem, nimirum finitè. *Resp: 2. dist: 2. sequel:* Aliquid creatum esset beatificans hominem, ut Quod Neg: hoc enim est solus DEUS ex dictis suprà Q. 5. a. 2. ut Quo Conc: Nam sicut non est absurdum, quòd lumen gloriæ creatum sit principium beatificans hominem ut Quo, effectivè, vel quòd visio sit principium beatificans hominem ut Quo, formaliter, ita neque est absurdum, si species creata beatificet hominem, ut Quo objectivè. *Resp: 3. neg: 3. sequel:* sicut enim lumen creatum & visio non potest esse connaturalis Angelo, vel idem cum creata substantia, licèt sint finita; ita à pari neque id sequitur de specie impressa creata. Et licèt accidens non possit esse similius DEO, quàm substantia, physicè & entitativè, nihil tamen obstat, quò minus aliquod accidens possit esse similius DEO intentionaliter, quàm substantia, ut patet in visione, vel specie impressa Angeli. *Ex quo patet ad 4.* Nihil enim aliud sequitur, quàm illam speciem fore perfectiorem imaginem DEI, quàm Angelum vel animam rationalem, intentionaliter, & repræsentativè, non verò fore perfectiorem entitativè, & in esse reali. Plura huc pertinentia vide Q. 6. de DEO Uno. art: 2.

ARTIC: VI. *An Visio beatifica specificativè accepta sit naturâ suâ incorruptibilis?*

Resp: Esse. Probatur 1. ex scriptura, ubi visio Beatifica vocatur simpliciter *vita æterna, hæreditas incorruptibilis, immarcessibilis &c.* quæ omnia, cùm in proprio sensu accipi possit, non est, cur ad improprium detorqueantur. *Probatur* 2. ijsdem rationibus, quas 2. a. 6. de Angelis, pro naturali eorum incorruptibilitate adduximus. 3. Quia res creatæ non aliter dicuntur ex se & natura sua incorruptibiles, quàm, quod non habeant ullum contrarium, neque ullum principium intrinsecum corruptionis, atqui hoc totum convenit visioni, ergo. 4. Quantò aliquid magis DEO appropinquat, qui omnino est indefectibilis, tantò minùs est defectibile, sed creatura, quæ DEUM videt, & in quantum illum videt, maximè DEO appropinquat, ergo creatura, quæ DEUM videt, & in quantum illum videt (& consequenter ipsa etiam visio) est maximè indefectibilis. Atqui maxima indefectibilitas, quæ convenire potest creaturæ, est indefectibilitas per naturam, & ab intrinseco, ergo creatura videns DEUM, & ipsa visio est indefectibilis per naturam, & ab intrinseco. 5. Non repugnat donum aliquod naturâ suâ incorruptibile, ergo tale vel maximè est visio beatifica, utpote donum omnium donorum, quæ creaturæ puræ conferri possunt, maximum & supremum. 6. Homo naturaliter appetit beatitudinem, ergo naturaliter appetit non tantùm consecutionem Finis ultimi, seu visionem beatificam, sed etiam perpetuitatem illius, cùm perpetuitas sit de ratione beatitudinis quà talis, ut